

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ
РОБІТ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОПП «ФІНАНСИ,
БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» ОС «МАГІСТР»
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА,
СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК»
УСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ**

КИЇВ 2025

УДК 378.35. 336.368+339

Методичні рекомендації щодо виконання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» усіх форм навчання/ укл. В.С. Коверза, О.Ю. Тарасенко, Л.Я.Шевченко, М.Т.Шендригоренко. Київ: МДУ, 2025. 33 с.

Методичні рекомендації щодо виконання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») складено на підставі «Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в Маріупольському державному університеті», ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення, освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт, оформлення кваліфікаційних робіт, підготовки до захисту, а також напрями тематики кваліфікаційних робіт, критерії оцінки знань здобувачами вищої освіти під час захисту кваліфікаційних робіт.

Укладач: В.С. Коверза, к.е.н., доцент; О.Ю. Тарасенко, к.е.н., доцент; Л.Я. Шевченко, к.е.н., доцент; М.Т. Шендригоренко, к.е.н., доцент.

Відповідальний за випуск: В.С. Коверза, к.е.н., доцент.

Рецензенти: Д.Л. Тарасенко, доктор економічних наук, професор кафедри публічного управління та адміністрування Маріупольського державного університету
О.В. Неізнестна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту та фінансів Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 20.12.2024)

Затверджено на засіданні РЯВО навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету (протокол № 3 від 31.01.2025)

Затверджено на засіданні ВР навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 11.02.2025)

© Коверза В.С., Тарасенко О.Ю.
Шевченко Л.Я., Шендригоренко М.Т.
© МДУ, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	7
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	8
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	13
ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	17
ЛІТЕРАТУРА.....	21
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені у відповідності до освітньої програми підготовки фахівців рівня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», призначені для надання допомоги здобувачами вищої освіти (ЗВО) у виконанні кваліфікаційної роботи згідно до чинних стандартів України і містять основні вимоги, які висуваються до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Самостійна атестаційна письмова робота, що виконується ЗВО, є складовою державної атестації, підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за фахом.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт, оформлення кваліфікаційних робіт, підготовки до захисту, а також напрями тематики кваліфікаційних робіт, критерії оцінки знань здобувачами вищої освіти під час публічного захисту кваліфікаційних робіт.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виконання і захист кваліфікаційною роботи є завершальним етапом навчання у вищому навчальному закладі, формою державної атестації випускників.

Кваліфікаційна робота є кінцевим результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності ЗВО, науковим дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисциплін, що передбачені навчальним планом «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок») та проходження науково-дослідної практики.

Мета кваліфікаційної роботи – узагальнення й розвиток теоретичних знань і практичних навичок ЗВО, отриманих у процесі навчання в магістратурі за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» при вирішенні актуального науково-практичного завдання.

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи ЗВО повинні продемонструвати наступні **програмні компетентності**:

загальні

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові)

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Кваліфікаційна робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений аналіз досліджуваної теми;
- містити самостійні дослідження;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності на досліджуваному об'єкті;
- мати належне оформлення;
- мати всі потрібні супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Таким чином, кваліфікаційна робота повинна бути:

- реальною – відображати рішення сучасних проблем, пов'язаних з функціонуванням системи дослідження та її підсистем, мати науково-теоретичне і практичне значення;
- актуальною – повинна бути присвячена дослідженням і розробкам, що відносяться до сучасних проблем розвитку відповідної галузі, що мають особливу важливість на сучасному етапі;
- інформативною – повною мірою відображати дослідження, проведене на високому теоретичному і практичному рівнях на основі загальнонаукової та конкретно-наукової методології.

Кваліфікаційна робота є документом, на підставі якого Екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом, приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації.

Науковими керівниками кваліфікаційних робіт призначаються викладачі університету, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук, вчене звання доцента або професора.

У разі потреби науковий керівник може залучати до консультування окремих розділів роботи фахівців з інших структурних підрозділів Університету, інших закладів освіти, установ та організацій. Навантаження для консультування виділяється із загального обсягу годин наукового керівника.

Рецензентами кваліфікаційних робіт призначаються висококваліфіковані фахівці підприємств, установ, організації, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти (відповідно галузі обраної теми). Склад рецензентів затверджується наказом Університету за поданням завідувачів кафедр за другим (магістерським) рівнем - до 30 вересня другого року навчання.

Відповідальність за матеріал, викладений у кваліфікаційній роботі ЗВО-випускника, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час його виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень несе здобувач і науковий керівник роботи. У випускній кваліфікаційній роботі не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання на автора та джерело інформації.

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Написання та захист кваліфікаційної роботи іноземною мовою можливе за поданням декана факультету та погодженням ректора.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до Плану виконання кваліфікаційної роботи, що складається випусковою кафедрою і затверджується завідувачем кафедри.

У випадку недотримання встановлених вимог, науковий керівник не пізніше 30 днів до засідання Екзаменаційної комісії (далі – ЕК) із захисту кваліфікаційної роботи надає інформацію щодо стану (відсотка) її виконання до деканату.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань діяльності організацій, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених ЗВО власних досліджень реального об'єкта.

Основні етапи виконання кваліфікаційної роботи:

1. Вибір теми і об'єкта дослідження, затвердження теми.
2. Розробка завдання на кваліфікаційну роботу, складання календарного плану виконання.
3. Опрацювання літературних джерел і складання плану роботи.
4. Збирання фактичного матеріалу під час науково-дослідної практики на об'єкті дослідження.
5. Обробка фактичного матеріалу.
6. Написання першого варіанта тексту, подання його на ознайомлення науковому керівникові.
7. Доповідь про результати дослідження (попередній захист) на засіданні кафедри, надання висновку кафедри про допуск (недопуск) до захисту.
8. Подання зброшурованої та електронної версій кваліфікаційної роботи на кафедру, остаточна перевірка роботи на дотримання академічної доброчесності (за 2 тижні до захисту).
9. Підготовка відгуку та рецензії.
10. Підготовка до захисту: написання доповіді, підготовка ілюстративного (презентаційного) матеріалу (схеми, графіки, діаграми, таблиці, якщо це потрібно).
11. Публічний захист кваліфікаційної роботи у ЕК.

До виконання кваліфікаційної роботи допускаються ЗВО, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили науково-дослідну практику та захистили звіт.

Кожному ЗВО кафедра призначає наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу ЗВО в його самостійній роботі над кваліфікаційною роботою. Науковий керівник провадить індивідуальне консультування ЗВО, допомагає йому скласти план кваліфікаційної роботи, індивідуальне завдання до практики, а також контролює дотримання графіку виконання, перевіряє частини роботи і завершений рукопис, готує ЗВО до захисту.

Розподіл кваліфікаційних робіт, які мають виконуватися ЗВО, відбувається за принципом наступництва наукового керівництва науковою роботою ЗВО на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, які виявлені ЗВО у цей період.

Темою кваліфікаційної роботи є одна з актуальних проблем в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою у відповідності до затверджених програм вивчених обов'язкових та вибіркових дисциплін, відбиває актуальну проблематику фінансів, банківської справи та страхування. Теми кваліфікаційних робіт у поточному навчальному році не можуть дублювати теми за попередні 5 років. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт наводиться у додатку А.

ЗВО надається право самостійно обрати тему кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, що затверджена кафедрою. Крім того, кваліфікаційні роботи можуть виконуватися за тематикою, яку замовлятимуть державні установи, підприємства, банківські та підприємницькі структури, що уклали із вищим навчальним закладом освіти контракти на навчання ЗВО або мають із ним договори співпраці та співдружності. ЗВО за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, до місця роботи, можливостей отримання потрібної інформації на об'єкті дослідження).

Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника, консультантів (у разі потреби) затверджується наказом Університету за поданням декана та завідувача випускової кафедри за другим (магістерським) рівнем - до 1 березня першого року навчання.

Внесення змін та уточнень до тем кваліфікаційних робіт можливе за другим (магістерським) рівнем - не пізніше 15 вересня другого року навчання.

Зміни затверджуються наказом Університету, проект якого вносить декан факультету на підставі службової записки завідувача кафедри за обґрунтованою заявою здобувача, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньої програми.

Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та не містити неоднозначного тлумачення. У темі зазначається об'єкт, який досліджується, або за матеріалами якого виконується робота.

Разом із вибором теми визначається об'єкт дослідження.

Кожен ЗВО випускного курсу у заяві на ім'я завідувача кафедри менеджменту та фінансів, яка є підставою для призначення наукового керівника, зазначає формулювання теми (додаток Б).

Список здобувачів вищої освіти, перелік їх тем та наукових керівників кожного фіксуються наказом по ВНЗ.

Протягом місяця після затвердження теми кваліфікаційної роботи розробляється та узгоджується з науковим керівником та консультантом (за потреби). План виконання кваліфікаційної роботи, який затверджується завідувачем випускової кафедри. План може корегуватися, про що робляться відповідні записи у затвердженому варіанті.

Важливим є дотримання основних вимог щодо наукового рівня кваліфікаційної роботи, її змісту, структури, форми викладення матеріалу, а також оформлення.

План виконання кваліфікаційної роботи (додаток В), підписаний науковим керівником і ЗВО, затверджений завідувачем кафедри, при оформленні кваліфікаційної роботи слід розмістити після титульної сторінки.

Порушення ЗВО календарного плану виконання фіксується науковим керівником, який інформує завідувача кафедри.

Кваліфікаційна робота має виконуватися ЗВО у повній відповідності до затверджених календарного плану. У випадках відставання від графіка ЗВО зобов'язаний надати пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

На період виконання кваліфікаційних робіт на кафедрі складається графік консультацій наукових керівників, згідно з яким забезпечується систематична співпраця ЗВО і наукового керівника над кваліфікаційною роботою. Систематичні консультації допомагають ЗВО у виборі методів дослідження, контролі дотримання вимог до змісту і оформлення кваліфікаційної роботи, своєчасному усуненні відхилень. Оперативне і уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню кваліфікаційної роботи, є запорукою успішного захисту.

У відповідності до календарних етапів ЗВО має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершену кваліфікаційну роботу на перевірку науковому керівникові.

Зброшурована у твердій палітурці кваліфікаційна робота за 2 тижні до дати захисту подається на підпис завідувачу випускової кафедри та рецензування.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У кваліфікаційній роботі необхідно стисло, логічно та аргументовано представляти зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтологій.

Обсяг кваліфікаційної роботи повинен становити за другим (магістерським) рівнем - 90 тис. - 120 тис. знаків (з урахуванням цифр, символів тощо)/ 60-80 сторінок.

Кваліфікаційна робота, як правило, складається зі:

- вступу;
- основної частини, поділеної на розділи та підрозділи (експерименту);
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (якщо вони потрібні).

Незалежно від обраної теми, структура кваліфікаційної роботи має бути такою:

- титульний аркуш (додаток Д);
- план виконання кваліфікаційної роботи (додаток В);
- зміст (додаток Ж);
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;

- основна частина, яка складається з декількох розділів (2-3). Розділи у свою чергу поділяються, як правило, на підрозділи, що розкривають теоретичні та практичні аспекти означеної в роботі проблеми. Кожен розділ може складатися з 2-4 підрозділів. Після кожного розділу мають бути сформульовані висновки;

- загальні висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи містить:

- найменування закладу вищої освіти, факультету та випускової кафедри;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- тема роботи;
- шифр спеціальності, назва освітньої програми
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника, рецензента;

- місто і рік (додаток Д).

Структура кваліфікаційної роботи – це послідовність розташування її основних частин.

Основними частинами кваліфікаційної роботи є:

1. **Титульний аркуш.** Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи.

2. **Зміст** – частина кваліфікаційної роботи, яка відображає її структуру та містить інформацію про найменування та номери початкових сторінок усіх її частин, крім титульного аркуша. Відповідно до передбачуваної теми ЗВО самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.) й відповідні нормативні документи і складає проект плану, який обговорює з керівником. Орієнтовні варіанти змісту кваліфікаційної роботи наведено у додатку Г.

4. **План** кваліфікаційної роботи має бути складним і містити: вступну частину; три розділи, кожен з яких має містити не менш як два параграфи; висновки та пропозиції; список літератури та додатки.

5. **Вступ.** У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її розроблення, невирішені питання, мета кваліфікаційної роботи та її завдання, об'єкт (процес чи явище, що породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення) та предмет (це те, що знаходиться в межах об'єкта, становить науковий або практичний інтерес), методи. Обсяг вступу – 2-3 сторінки. Таким чином, вступ до кваліфікаційної роботи має відповісти на наступні питання: 5.1. Що вивчається / досліджується у кваліфікаційній роботі?

5.2. Чому цю проблему / феномен важливо дослідити?

5.3. Що було відомо про цю проблему / феномен до того, як було розпочато виконання кваліфікаційної роботи?

5.4. Яким чином вивчається / досліджується проблема / феномен?

5.5. Як ця кваліфікаційна робота розвинула знання про проблему / феномен, які вивчаються?

6. **Основна частина** – частина кваліфікаційної роботи, у якій викладаються основні її положення. Інформація, що наводиться у основній частині кваліфікаційної роботи, має відповідати темі. А також меті та завданням дослідження, подаватися грамотно, науковим стилем. У тексті не повинно бути виразів типу: “я вважаю”, “мені здається”, “у нас прийнято” тощо. Замість них рекомендуються вирази: “вважається доцільним”, “як свідчить проведений аналіз” тощо. Під час написання основної частини необхідно дотриматися основних принципів подання інформації:

Доказовість. Необхідно забезпечити наявність доказової бази щодо всієї інформації, яка наводиться у кваліфікаційній роботі, активно використовувати статистичні дані.

Селективність. Вся інформація, яка наводиться у кваліфікаційній роботі, має бути присвячені досягненню її мети та вирішенню завдань.

Помірковане цитування. Важливо не переобтяжувати текст цитатами, а наводити резюме або власні висновки із прочитаного. При цьому передавання авторської інформації має здійснюватися точно, але власними словами із обов'язковим посиланням на першоджерело.

Узагальнення та синтез. Кваліфікаційна робота має продемонструвати вміння здобувача вищої освіти узагальнювати великі обсяги інформації, роботи власні висновки, синтезувати / генерувати нові знання.

Домінанта власної позиції. Більша частина тексту кваліфікаційної роботи має відображати авторську позицію та висновки.

Будь-який підрозділ не може бути меншим, ніж 7 сторінок! Орієнтовний обсяг кожного РОЗДІЛУ: 20-25 сторінок.

Основна частина кваліфікаційної роботи умовно складається із таких елементів: на прикладі обраних підприємств:

6.1. Теоретичні основи формування (чи управління) _____ на підприємстві

6.2. Характеристика (назва підприємства) та аналіз основних техніко-економічних показників його діяльності

6.3. Аналітичні дослідження стану управління _____ на підприємстві (ах) або Аналітичні дослідження механізму забезпечення _____ на підприємстві (ах) на прикладі обраних банківських установ:

6.1 Теоретико-методологічні основи управління _____ банку

6.2 Характеристика (назва банку) та визначення його місця в банківській системі України

6.3 Аналіз стану управління _____ в банку(ах)

7. **Висновки та рекомендації.** Висновки та рекомендації мають:

7.1. Відповідати завданням кваліфікаційної роботи.

7.2. Включати висновки з аналізу теоретичних розробок з теми кваліфікаційної роботи.

7.3. Відображати авторські аргументовані пропозиції щодо розв'язання проблем, які були встановлені в результаті дослідження, пропозиції інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств, установ, організацій, банків. Обсяг висновків та рекомендацій – 10-12 сторінок.

8. Список використаних джерел – частина кваліфікаційної роботи, яка містить інформацію про джерела літератури, використані під час написання кваліфікаційної роботи, відображає вміння здобувача вищої освіти ідентифікувати валідні, надійні та актуальні джерела інформації.

Кожне включене у такий список джерело повинне мати відображення в тексті кваліфікаційної роботи, бути використане для її написання. Серед різних джерел інформації слід віддавати перевагу сайтам статистичних служб, міжнародних організацій, законам та іншим нормативно-правовим актам України та інших країн, монографіям, науковим статтям, навчальним посібникам. Необхідно звертати увагу на рік, яким датуються джерела інформації, віддаючи перевагу тим, які були опубліковані не пізніше 5 років тому. Оформлення списку використаних джерел здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015.

7. Додатки – частина кваліфікаційної роботи, у якій можуть бути подані необхідні таблиці, рисунки, розрахунки тощо.

У стислій формі, в логічній послідовності викладаються зроблені автором узагальнення – висновки конкретного характеру, які повинні бути покладені в основу доповіді при захисті кваліфікаційної роботи перед ЕК. Крім того, висновки не повинні носити характер анотацій. Кваліфікаційна робота, окрім загальних висновків, повинна містити пропозиції теоретичного і практичного характеру.

Крім пропозицій, у кваліфікаційній роботі на основі висновків, зроблених за результатами якісного або кількісного аналізу, повинно бути зроблено підтвердження або спростування гіпотези (гіпотез), висунутих у ній (за наявності).

Основна вимога до заключної частини – не повторювати змісту вступу, основної частини роботи і висновків, зроблених по розділах. Обсяг висновків, як правило, складає 3-4 сторінки.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Мова кваліфікаційної роботи - державна, стиль - науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність - логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210x297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм (комп'ютерний набір - 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт – Times New Roman). Допускається розмішувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше за 40 рядків на сторінку).

Текст кваліфікаційної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку - 30 мм, з правого - 15 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм.

Вписувати у друкований текст кваліфікаційної роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначення можна чорнилом, тушшю, пастою лише чорного кольору. При цьому щільність вписаного тексту має бути наближеною до щільності основного тексту.

Програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної і розміщуватися, як правило, у додатках.

Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу, прізвище, ім'я та по батькові й інші відомості про автора, тему кваліфікаційної роботи з посиланням на об'єкт дослідження, прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника; місто і рік (додаток Д).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та параграфів роботи. Зміст має включати усі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і параграфи згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання кваліфікаційної роботи.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» пишуться або друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів пишуться або друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 3-4 інтервалам основного тексту.

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи слід починати з нової сторінки.

НУМЕРАЦІЯ

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

На титульному аркуші, на аркуші зі змістом роботи, на Плані виконання кваліфікаційної роботи, на додатках номери не ставляться. Нумерація сторінок починається зі сторінки, на якій розміщується ВСТУП. На сторінках номер ставлять у правому верхньому куті.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ та ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ». Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, «1.2» (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

ІЛЮСТРАЦІЇ

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожному з них повинно бути посилання з коментарем.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступну сторінку. Якщо вони містяться на окремих сторінках кваліфікаційної роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією з абзацного відступу.

ТАБЛИЦІ, ФОРМУЛИ

Цифровий матеріал, як правило, має оформлятися у вигляді таблиці, приклад якої наводиться в додатку К.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, «Таблиця 2.3» (третя таблиця другого розділу); нижче розміщується назва таблиці. Назву і слово «Таблиця» починають із великої літери. Назву не підкреслюють.

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: наприклад, «Продовження табл. 2.3».

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери.

Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки - з малих, якщо складають одне речення із заголовком, і з великих - якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Формули в кваліфікаційній роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: «(3.1)» (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне - з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Посилання на ілюстрації до кваліфікаційної роботи оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, «рис. 2.3»; на формули - порядковим номером формули: наприклад, «у формулі (3.1)». Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

Список використаних джерел оформлюється одним з таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Біографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Відомості про включені до списку джерела слід подавати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць (див. додаток Л).

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОСИЛАННЯ

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач повинен обов'язково посилається на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали чи окремі результати. Використовуючи в кваліфікаційній роботі ідеї і розробки, що належать також і співавтору, разом з яким були написані наукові праці, підготовлені доповіді і виконані спільні дослідження, ЗВО повинен відзначити цей факт у своїй роботі. У випадку виявлення факту плагіату, тобто використання запозиченого матеріалу як новизни свого дослідження, кваліфікаційна робота знімається з розгляду без права її повторного захисту.

Посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Для підтвердження власних аргументів, посилання на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у працях [1-7]...».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у виносках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Статистичні дані, які ЗВО використовує у кваліфікаційній роботі для аналізу та пропозицій, повинні бути представлені за останні 3-5 років. Висвітлення результатів роботи на підставі застарілих статистичних даних попередніх років вважається недоцільним.

ДОДАТКИ

Додатки до кваліфікаційної роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприяння кваліфікаційної роботи:

- реальні документи підприємства;
- рекламні матеріали;
- проміжні математичні доведення, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів, що розроблені в процесі виконання кваліфікаційної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру.

При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші під назвою кваліфікаційної роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи і розміщуються в порядку посилань у тексті кваліфікаційної роботи.

Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки.

У верхньому правому куті сторінки над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд - велика літера, що позначає додаток.

Додатки нумеруються арабськими цифрами (Додаток 1, Додаток 2, Додаток 3 і т.д.) на кожному окремому додатку. Послідовність вміщення додатків визначається порядком появи посилань на них у тексті роботи.

Додатки також можна позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: «А.2» - другий розділ додатка А; «В.3.1» - перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «рис. Д.1.2» - другий рисунок першого розділу додатка Д; «формула (А.1)» - перша формула додатка А.

ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До публічного захисту кваліфікаційної роботи допускаються ЗВО, які виконали навчальний план, успішно пройшли попередній захист кваліфікаційної роботи.

Попередній захист проводиться, як правило, за місяць до дати захисту.

Рішення про допуск до захисту приймається на засіданні кафедри на підставі результатів попереднього захисту. Витяг з протоколу засідання кафедри з обґрунтуванням цього рішення подається у деканат відповідного факультету. На підставі витягу деканат факультету подає проект наказу на допуск до підсумкової атестації.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту кваліфікаційної роботи випускова кафедра організовує попередній захист з обов'язковою презентацією ЗВО основних положень дослідження, обговоренням поточної перевірки на дотримання академічної доброчесності.

Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник, виконання завдань кваліфікаційної роботи заслуховуються на засіданнях кафедри (1 раз на семестр).

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення кваліфікаційної роботи, здійснює поточні та остаточні перевірки на дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ» та надає відгук (додаток М), в якому зазначається:

- актуальність дослідження;
- обґрунтування використаних методів дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми; логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- повнота розкриття теми;
- недоліки роботи та зауваження;
- дотримання академічної доброчесності
- рекомендація до захисту.

Кваліфікаційна робота обов'язково підлягає перевірці на плагіат за допомогою спеціалізованих сервісів відповідно до «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ».

Кваліфікаційна робота обов'язково повинна мати рецензію. Рецензія (додаток Н) повинна бути завірена в установленому порядку. При рецензуванні кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення проблеми;
- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освітнього ступеня магістра, чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістовної частини роботи, оформлення;
- висновок щодо рекомендації до захисту із зазначенням оцінки за прийнятою шкалою оцінювання знань.

Негативний письмовий відгук наукового керівника або негативна рецензія щодо змісту кваліфікаційної роботи та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

Відповідно оформлена кваліфікаційна робота (разом із відгуком та рецензією) реєструється на кафедрі.

Здобувач не має права вносити зміни у кваліфікаційну роботу після її реєстрації. Титульна сторінка представленої роботи містить підписи: ЗВО, наукового керівника, наукового консультанта (за потреби).

Процедура захисту включає:

- доповідь ЗВО про зміст роботи (до 10 хвилин);
- запитання до автора роботи;
- виступ рецензента або оголошення рецензії (у разі відсутності рецензента);
- відповіді ЗВО на зауваження рецензента.

Доповідь повинна містити: обґрунтування актуальності теми, мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, методи, які були використані у ході дослідження, основні результати дослідження.

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється з використанням необхідного ілюстративного матеріалу, презентацій тощо. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати кількісному складу ЕК.

Під час захисту кваліфікаційної роботи ЗВО зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також на запитання представників ЕК, які були поставлені у ході захисту.

При оцінюванні захисту кваліфікаційної роботи ЕК бере до уваги такі показники:

- якість кваліфікаційної роботи загалом (творчий характер, вміння автора аналізувати теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих практичних рекомендацій);
- самостійність у розробці проблеми;
- якість оформлення кваліфікаційної роботи (науковий стиль викладу, грамотність, бібліографія);
- рівень виступу здобувача (чіткість у формулюванні актуальності, мети і завдань роботи, вміння зробити правильні висновки, культура мовлення);
- відгук керівника і оцінку роботи рецензентом.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту з доопрацюванням цієї ж теми
1-34	F	незадовільно з опрацюванням нової теми

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних відбувається за такими загальними критеріями:

№ п/п	Розділ роботи	Критерії оцінювання	Оцінка у балах
1	2	3	4
	Виконання першого розділу	Матеріал розділу відповідає змісту, глибоко досліджено теоретичний матеріал, який викладено послідовно і логічно. На основі дослідження теоретичного матеріалу зроблено відповідні висновки щодо предмету кваліфікаційної роботи. В роботі досліджено альтернативні теоретичні погляди, запропоновано авторське ставлення щодо проблематики яка досліджується, зроблено відповідні висновки. Розділ виконано з дотриманням вимог щодо написання та оформлення наукових робіт.	25
2	Виконання другого розділу	Аналітичний розділ виконано з використанням широкого кола методів статистичного аналізу та окремих методів економіко-математичного моделювання. Для аналізу використано статистичну інформацію, що характеризує сучасний стан розвитку процесів та явищ, які досліджуються. Розділ виконано з дотриманням вимог щодо написання та оформлення наукових робіт.	25
1	2	3	4

3	Виконання третього розділу	В практичному розділі запропоновано шляхи вирішення проблем, які були виявлені в результаті проведеного аналізу у попередньому розділі. Пропозиції та рекомендації, викладені у практичному розділі, мають підтверджуватися відповідними розрахунками. Всі запропоновані заходи систематизовано у вигляді узагальнюючих схем, таблиць. Зроблені висновки ґрунтовні та логічні. Розділ виконано з дотриманням вимог щодо написання та оформлення наукових робіт.	25
4	Захист кваліфікаційної роботи	Доповідь ЗВО логічно побудована і відображає основні результати проведеного дослідження. Під час захисту кваліфікаційної роботи ЗВО чітко, ґрунтовно та логічно відповів на поставлені запитання.	15
5	Наявність наукових публікацій	За результатами проведеного дослідження ЗВО має хоча б одну наукову публікацію у відкритому друці.	10
6	Загальна оцінка		100

Здобувачу, який не захищав кваліфікаційну роботу у визначений графіком термін з поважних, підтверджених документально причин, захист роботи може бути перенесений. Після розгляду заяви ректором і прийняття позитивного рішення готується проект наказу про захист кваліфікаційної роботи за індивідуальним графіком.

Здобувачі, не допущені до захисту кваліфікаційних робіт, як і ті, що отримали незадовільні оцінки, відраховуються з університету з отриманням академічної довідки і правом одноразового повторного захисту кваліфікаційної роботи (з наступного навчального року) протягом трьох років після відрахування з МДУ (у період роботи, згідно затвердженого графіку, Екзаменаційної комісії за відповідною освітньою програмою).

Після поновлення ЗВО для захисту кваліфікаційної роботи, на першому засіданні кафедри приймається рішення, чи може ЗВО подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему.

Поновлення до складу ЗВО МДУ для повторного захисту кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної Комісії у Маріупольському державному університеті, Положення про переведення, поновлення та вступ на паралельне навчання та Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в Маріупольському державному університеті.

ЛІТЕРАТУРА

1. ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в Маріупольському державному університеті.
2. Положення про академічну доброчесність у Маріупольському державному університеті. Затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 28.10.2021 № 5, введено в дію наказом МДУ 28.10.2021 №326.
3. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів Маріупольського державного університету (нова редакція). Затверджено протоколом засідання Вченої ради МДУ від 24.05.2017 № 13 (у редакції, затвердженій протоколом засідання Вченої ради МДУ від 25.11.2020 № 6), введено в дію наказом МДУ 30.11.2020 №302.
4. Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в Маріупольському державному університеті. Затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 24.02.21 № 8, введено в дію наказом МДУ від 25.02.2021 № 60.
5. Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті (нова редакція). Затверджено протоколом засідання Вченої ради МДУ від 23.12.2020 № 7, введено в дію наказом МДУ 28.12.2020 №326.
6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної Комісії у Маріупольському державному університеті. Затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 25.03.2015 № 6 (у редакції, затвердженій протоколом Вченої ради МДУ від 23.06.2021 №12) введено в дію наказом МДУ 24.06.2021 № 211.
7. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа та страхування другого (магістерського) рівня, рівень освіти: Магістр. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 866.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ *

1. Фінансовий потенціал банківської установи
2. Управління кредитним ризиком банку
3. Оптимізація управління витратами підприємства
4. Управління інвестиційною активністю підприємства
5. Управління фінансовою санацією підприємства
6. Бюджетування фінансової діяльності страхової організації
7. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства
8. Управління кредитним портфелем банку
9. Управління зобов'язаннями банку
10. Фінансова діяльність підприємства та підвищення її ефективності
11. Напрямки підвищення ефективності управління прибутком підприємства
12. Фінансовий механізм функціонування бюджетної установи
13. Оптимізація фінансів бюджетної установи
14. Фінансові ресурси бюджетної установи
15. Податкова політика та засоби її реалізації
16. Функціональний аналіз системи оподаткування в сучасних економічних умовах
17. Фінансовий механізм діяльності державних цільових фондів
18. Фінансове забезпечення державного обов'язкового страхування
19. Управління витратами на підприємстві
20. Фінансові результати діяльності підприємства
21. Фінансова діяльність підприємства та обґрунтування її ефективності
22. Механізм формування фінансового потенціалу підприємства
23. Ефективність використання фінансового потенціалу підприємства
24. Оптимізація грошових потоків підприємства
25. Фінансова діагностика в системі управління підприємством
26. Вплив ризиків на фінансові результати діяльності підприємства
27. Напрями підвищення фінансового результату діяльності підприємства
28. Фінансово-економічний механізм діяльності підприємства
29. Інтегрована система фінансового контролінгу в управлінні підприємством
30. Мінімізація фінансових ризиків підприємства
31. Організація фінансового планування в діяльності підприємства
32. Податковий менеджмент як основа ефективного функціонування суб'єкту підприємництва
33. Оптимізація управління операційними витратами підприємства
34. Політика управління активами підприємства
35. Оцінка інвестиційної активності підприємства
36. Антикризовий фінансовий менеджмент на підприємстві та його ефективність
37. Стратегія фінансування поточних активів підприємства
38. Оцінка ефективності системи забезпечення фінансового менеджменту
39. Інноваційно-інвестиційна діяльність компанії
40. Інвестиційна діяльність страхових компаній
41. Менеджмент фінансового потенціалу страхових компаній
42. Оцінка фінансової надійності страхової компанії
43. Діагностика фінансового стану страхової компанії
44. Підвищення ефективності фінансової діяльності страхової організації
45. Страхування, як інструмент фінансового ризик-менеджменту підприємства
46. Формування та використання резервів страхових компаній

* Об'єктом виконання кваліфікаційної роботи може бути визначений будь-який суб'єкт господарської діяльності.

47. Оптимізація кредитного портфелю банку
48. Депозитна політика банку та її оптимізація
49. Управління ресурсним потенціалом банку
50. Фінансовий механізм підвищення конкурентоспроможності банку
51. Антикризове фінансове управління на підприємстві.
52. Вдосконалення механізму оподаткування доходів суб'єктів господарювання.
53. Джерела фінансування банку та оптимізація структури його капіталу.
54. Ефективність реалізації інвестиційних проектів та напрями її підвищення.
55. Контролінг в системі фінансового управління.
56. Медичне страхування в системі соціального захисту громадян.
57. Напрями підвищення ефективності капітальних вкладень на підприємстві.
58. Організація бюджетування на підприємстві (на прикладі ...).
59. Особливості оподаткування і формування фінансових результатів малих підприємств в Україні (на прикладі ...).
60. Політика фінансової безпеки фінансової установи.
61. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємства.
62. Управління кредитними потоками банку
63. Управління фінансами корпорації з іноземними інвестиціями
64. Особливості оподаткування і формування фінансових результатів малих підприємств в Україні (на прикладі ...).
65. Фінансове оздоровлення підприємства (на прикладі ...).
66. Тема за вільним вибором студента, погоджена з керівником дипломної роботи.

Завідувачу кафедри _____
(назва кафедри)

Маріупольського державного університету

(наук. ступінь, вчене звання, ПІБ зав. кафедри)

здобувача вищої освіти освітньо-професійної
програми

(назва освітньо-професійної програми)

факультету

(назва факультету)

курсу

(курс)

денної/заочної форми навчання

(ПІБ здобувача)

заява.

Прошу затвердити таку тему кваліфікаційної роботи:
« _____ » та призначити науковим
керівником д.е.н., професора (к.е.н., доцента) _____.

« _____ » _____ 20__ р.

Підпис

Візи:

- наукового керівника

- гаранта ОП

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

Рівень вищої освіти Магістр

Шифр та назва спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____,
(науковий ступінь, вчене звання)

(ПІП завідувача кафедри)

« _____ » _____ 202__ р.

ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Маріупольського державного університету від « ____ » _____ 20__
року № _____

2. Строк подання здобувачем роботи _____

3. Вихідні дані до роботи (мета, об'єкт, предмет) _____

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Наприклад:

Розділ 1. _____

Розділ 2. _____

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Здобувач _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

До захисту допустити:
Завідувач кафедри

(підпис) (ПІБ завідувача кафедри)
«__» _____ 20__ р.

«ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)
Науковий керівник:

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання,)
Рецензент:

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи)

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою _____
Секретар ЕК _____
«__» _____ 20__ р.

Київ – 202__

**ОРІЄНТОВАНИЙ ВАРІАНТ ЗМІСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ТЕМУ: УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ
КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ**

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	6
1.1. Сутність та поняття кредитного портфеля комерційного банку.....	6
1.2. Особливості управління кредитним портфелем комерційного банку	13
1.3. Методика оцінки якості кредитного портфеля комерційного банку	23
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	32
2.1. Загальна організаційно - економічна характеристика ПАТ КБ «Альфа Банк».....	32
2.2. Основні чинники кредитної політики ПАТ КБ «Альфа Банк» та їх вплив на діяльність банку	40
2.3. Аналіз структури кредитного портфелю ПАТ КБ «Альфа Банк».....	50
Висновки до розділу 2.....	60
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	62
3.1. Удосконалення організації кредитного процесу у банку	62
3.2. Підвищення ефективності системи управління кредитними ризиками	72
Висновки до розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	91

(назва таблиці)

Боковик <=			
(Графа для			
заголовків			
рядків)	<=>Графи	<=>Графи	<=>Графи

Ø Заголовок граф

Ø Підзаголовки граф

^ рядки (горизонтальні)

^

^

Приклад

Таблиця 2.5

Оцінка мотивів, за яких працівники залишають ТОВ "Х"

№ у рейтингу	Мотиви	Не це (0),%	Здебільшого не це (2), %	Важко сказати (3), %	Здебільшого це (4), %	Саме це (5), %
6	Відсутність можливості отримання додаткового заробітку	48.1	23.7	10.5	11.4	6.3
7-8	Конфлікти з безпосереднім керівником	66.2	15.3	6.9	8.4	3.3
7-8	Конфлікти зі співробітниками	68.5	11.9	4.5	8.6	6.6
2-3	Тяжка фізична праця	43.3	6.9	7.2	22.5	29.0
2-3	Вплив умов праці на здоров'я	15.2	21.7	20.5	28.6	14.0
1	Низька заробітна плата	15.1	10.1	6.4	27.2	41.2
4	Віддаленість місця роботи від місця проживання	17.9	22.4	20.3	26.3	13.1
5	Коротка відпустка	45.2	23.3	11.4	12.3	7.8

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015
«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення
та правила складання» з урахуванням правок
(код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроєкол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
1	2

Статті з продовжуваних та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.

Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i> . 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i> . 2017. № 7. С. 106–107

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ВІДГУК
керівника на кваліфікаційну роботу**

здобувача _____

Тема кваліфікаційної роботи _____

Науковий керівник _____

Актуальність теми _____

Об'єкт дослідження _____

Характеристика теоретичного рівня, наявності самостійних розробок та практичної значимості роботи _____

Зауваження та недоліки _____

Загальний висновок керівника _____

Науковий керівник _____ « ____ » _____ 202_ р.

Кваліфікаційна робота переглянута.

Здобувач _____ допускається до захисту кваліфікаційної роботи в
Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____

(ПІБ)

(підпис)

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Здобувача ОС «Магістр»

На тему _____ (ПП)

Актуальність теми _____

Самостійність розробки і пропозиції автора _____

Практична значимість роботи _____

Зауваження та недоліки _____

Загальний висновок _____

Рецензент _____
(ППП науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи,)

Підпис _____

«__» _____ р